DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

TYPHO.

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

TYPHO:

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GEORGII BAIRD, SS T.P.

ACADEMIAE EDINBURGENAE PRAEFECTI;

NECNON

AMPLISSIMI SENATUS ACADEMICI Consensu;
Et NOBILISSIMAE FACULTATIS MEDICAE Decreto

Pro Gradu Doctoris,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

RICARDUS HEALD,

ANGLUS;

LYC. MED. LOND. SOC. EXTR.

Tunc nec mens mihi, nec color
Certâ sede manet ——
—— —— *arguens*
Quàm —— *penitus macerer ignibus.* HOR.

Ad Diem 25 Junii, horâ locoque solitis.

EDINBURGI:
EXCUDEBAT C. STEWART
ACADEMIÆ TYPOGRAPHUS.

1804.

Digitized by the Internet Archive
in 2020 with funding from
Wellcome Library

https://archive.org/details/b31967760

PATRI

RICARDO HEALD ARMIGERO;

NEC NON

FRATRI

GEORGIO HEALD, A. M.

IN CANCELLARIÆ CURIA JURISCONSULTO,

RICARDUS HEALD

S.

Tibi, pater plurimùm honorande, cui cuncta debeo, ſolicitam propter curam quâ teneros annos foviſti, et propter conſilium, quo in omni ſtudiorum vel ad literas vel ad medicinam pertinentium curriculo me adjuvâſti, hoc opuſculum, qualecunque ſit, animi grati atque omni officio devincti, monumentum conſecro:

Tibi etiam, frater cariſſime, cujus animum amiciſſimum verſus me nunquam non expertus ſum, haſce laborum primitias, ſummâ obſervantiâ, et amore fraterno, dicatas eſſe volo.

VIRO PRÆCLARISSIMO

JACOBO GREGORY, M. D.

IN ACADEMIA EDINENSI

MEDICINÆ PRACTICÆ PROFESSORI;

COLLEGII MEDICORUM REGII EDINBURGENSIS

PRÆSIDI;

REGISQUE IN SCOTIA SUMMO MEDICO;

HANCCE DISPUTATIONEM INAUGURALEM,

ANIMO, BENEFICIORUM CONSILIORUMQUE

IN STUDIIS MEDICIS EXCOLENDIS,

ET VALETUDINE INFIRMA CONFLICTANTI CURARUM

MEMORI,

DICAT CONSECRATQUE

AUCTOR.

Nec quiſquam hominum, tam firmâ valetudine, tantoque corporis robore, gaudet, quin, cauſis quibuſdam excitantibus admotis, graviſſimos morbos ſuſcipiat.

Greg. Conſpect. med. theor.

DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

TYPHO.

AUCTORE RICARDO HEALD.

PAUCI exiſtunt morbi, qui majorem curam ſibi vindicant, quàm affectio, quæ Typhus dicitur, quòd graviſſimus plane infeſtiſſimuſque humano generi morbus ſit, quòdque omni ætate, omni ferè temperie cæli, omnibus denique temporibus lociſque dominetur, varietate pænè infinitâ.

Deſcribitur autem his verbis à Culleno; "Morbus contagioſus; calor parùm auctus; "pulſus parvus, debilis, plerumque frequens; "urina parùm mutata; ſenſorii functiones "plurimùm turbatæ, vires multùm immi- "nutæ." Tot exiſtunt ipſius typhi genera in-

terque ſe tantum diſtantia, quod morbus multiplex et varius, definitione quâvis accuratâ concludi vix poſſit. Has igitur varietates, mali hiſtoriam tradendo, ut fuſiùs paulò et latiùs exequamur oportet.

HISTORIA.

Ineunte malo, extremas totius corporis partes frigus urget, quod rigor et calor alternis vicibus, veſperi præſertim, excipiunt. Debilitas ſimul adeſt generalis, cujus indicia ſunt, languor, laſſitudo, dorſi et lumborum dolor, manuum capitiſque tremor, torpor manuum crurumque, cibi appetentia inſigniter minuta, nauſea, vomitio interdum pituitoſa, arteriarum ictus ſolitò frequentiores, vertigo, lingua muco albido et viſcido obducta, ſomnuſque turbatus, qui nullam ægritudinis levationem adfert.

Hoc ferè tempore, æger ſe negotium faceſſere parùm valere ſentit.

Signa

Signa jam memorata, dies modò plures, modò pauciores, plerumque verò quatuor quinque aut ſex perſtant. Febris jàm ingraveſcit, et debilitas uſque èo tandem augetur, ut æger corporis ſui pondus ſuſtinere non valeat.

Facies palleſcit, capitis, dorſi, lumborum, omniumque articulorum majorum, dolor intenditur. Cerebri munera haud parùm turbantur, ſpiritus fit difficilis, cum crebris ſuſpiriis, et gravi quodam et anguſtiæ pectoris ſenſu ægrè ducitur. Urina variam ſpeciem exhibet, modò pallidam et limpidam, modò ſubrubram, cereviſiæ veteri haud abſimilem, ſæpe nubeculas quaſi innatantes habet, fæcem verò deponit nullam.

Cutis eſt plerumque arida, ſudore autem gelido modò diffluit, modò præter naturam calet, modò tenuem humorem exſudat. Arteriarum pulſus eſt nunquam ferè non frequens, debilis

debilis et abnormis, eſt autèm, ubi inſigniter, tardus eſt et intermittitur.

Alvus ferè comprimitur, ejus autem conditio ex aërum mutationibus pendere videtur.

Si aër humidus atque frigidus fuerit, diarrhœa haud rarò ſuperveniet, et vice versâ.

Hic alvi fluxus, appropinquante morte, vires vehementer exagitat, mutaturque in proluviem tetram, ſanguineam, odoris cadaverosi, quæ ex debilitate provenire videtur.

Surditas levis morbi initio ſæpe adeſt, quo progrediente, augetur, auditusque interdum ferè deletur.

Alvus die morbi nono, decimo, aut duodecimo paulò laxior evadit, et materiam tenuem præter ſolitum graveolentem, urgente ſimul magnâ anxietate, petechiarum prænunciâ, dejicit,

cit, quæ, teſte auctore egregio *, typhum plerumque, non ſemper, comitantur.

Fracaſtorius † hanc cutis eruptionem, quam, lenticulas, puncticulas, ſeu peticulas dicit, primus obſervâſſe fertur.

Hæ maculæ pectus, dorſum et humeros præcipuè occupant; artus ſuperiores et inferiores interdùm invadunt; faciem rariſſimè; eminent nunquam; ſæpe leviculam tantùm eruptionem exhibent, ſunt plerumquè ſubrubræ, et admirabilitèr confluunt. Specie autem interdùm variantur, modò enim pallidæ, modò fuſcæ, modò lividæ, ideoque non niſi accuratè intuentibus ſemper videri poſſunt. Eruptionis tempus ſæpe variatur; nam ubi ſudor copioſus fit maturè, die etiam quarto vel quinto apparet: ſed quoties cutis ſicca manet, et

* Pringle.

† De Morbis contagioſis, lib. 2. cap. 6.

et præſertim cum alvus ab initio præter ſolitum compreſſa fuerit, non niſi die decimo quarto vel quinto ſe oſtendit.

Quin et ſcriptor ille ‡, quem jam antea laudavi, hæc phenomena, in quibuſdam exemplis, etiam poſt mortem eveniſſe narrat.

Progrediente morbo, notæ colore vario, partìm purpureo, partìm livido interſtinctæ, vibicum inſtar, hic illic infra cuticulam ſpargunter, et in corporis partibus preſſui opportunioribus, ad gangrænæ naturam ſæpe accedunt, in ulcera immedicabilia interdùm abituræ.

Altera quoque eruptio, quæ milio componitur, haud rarò nota fuit; hæc non niſi poſt longam ſudationem (per quam petechiæ aliquandiu evaneſcunt) ſe oſtendit, nec pro indicio malo habetur.

Parotidum

‡ Pringle.

Parotidum, maxillarum, ſimileſque aliarum partium, glandulas ſæpe tumuiſſe, et etiam ſuppurâſſe, à quibuſdam obſervatum eſt.

Scriptor autem, quem potiſſimùm ſequor*, has glandulas rarò aut nunquam in ſuppurationem abire, auctoreſque, qui in illam opinionem conceſſerunt, tumore glandularum lymphaticarum, quæ in regione ſunt, in errorem inductos fuiſſe, dicit.

Hoc morbi tempore, tum animi, tum corporis vires magis magiſque franguntur; arteriarum pulſus tremuli, admodùm debiles, et adeò crebri fiunt, ut vix numerari poſſint.

Urina colorem ex ſubfuſco rubeſcentem et quaſi ſanguine tinctum, induere obſervatur. Morte appropinquante, corporis extrema frigeſcunt, ungues lividi et adunci fiunt; urina et fæces

* Pringle.

fæces deveniunt ægro invito, omnes ſenſus labeſcunt. Nihil neque oculis neque auribus, lucis et ſoni licet anteà impatientibus, jam percipi poteſt; tendinum ſubſultus augentur; delirium in ſtuporem deſinit; arteriarum ictus ceſſant; et æger è vivis eripitur.

Tempus, quod dira hæc affectio durat, eſt admodùm varium, ex ſignorum enim lenitate vel gravitate potiſſimùm pendet; modò die quinto aut ſexto finitur; modò in totidem ſeptimanas producitur; die autem decimo ſeptimo plerumque terminatur.

PROGNOSIS.

Hæc medicinæ pars plerumque conjecturalis eſt, judicium enim de mali eventu, non niſi ſignis, tum mitioribus, tum gravioribus accuratè perpenſis, fieri poteſt.

Quædam

Quædam ex phenomenis de quibus inter medicos eruditiſſimos maximè convenit, quæque majus exitûs præſagio lumen offundunt, felicia primùm, deinde infauſta oſtendam.

Eventum fauſtum prænunciant, ſignorum moleſtiorum remiſſio, cibi appetentia, ſomnique reditus, fuſcus eruptionis color in rubrum mutatus, ſurditas levis, vox eadem quæ in ſanitate (vocis enim mutatio maximæ debilitatis indicium eſt,) lingua humida et munda, diarrhœa lenis et fellea, capitis dolorem levans, quæ res exitum felicem ſignificare perhibetur.

Urinæ fluxus, præter conſuetudinem magnus, quanquam fides illi non ſemper adhibenda, morbum ſolvere fertur. Sudor maturus, quarundam corporis partium aut omnium, fere reprimendus eſt, præſertim ſi eruptio milium referens adſit.

Denique, ſi arteriæ vini uſu pleniùs atque tardiùs micent, bonum eſt.

Contrà, ingraveſcentis morbi indicia ſunt, delirium grave; debilitas inſignis, cujus notæ ſunt magna ſpirandi difficultas, tendinum ſubſultus, ſingultus, omnium membrorum tremores, et omnia ſigna vis nervoſæ imminutæ, arteriarum pulſus parvi, imbecilli et compreſſu faciles, vertigo, in dorſum cubatio, ad imam lecti partem delapſus, genibus ſimul ſurſum flexis, alter oculorum, teſtantibus Hippocrate et Celſo, altero major, incerti visûs vitia, ſitis inexplebilis, convulſiones, arteriæ tardiùs micantes, ſtupor nullis ſtimulis vincendus, cutis ſiccitas, urina ex colore rubicundiore in pallidum mutata; hæc omnia, quippe magnam debilitatem indicantia, denunciant mortem.

Si glutiendi difficultas adſit, et os ſimul ſpumas agat, ſi petechiæ nigruerint, et hæmorrhagiam copioſam materiæ nigræ vomitio comitetur;

tur ; ſi fæces invitè dejiciantur, ægerque ſtragula prehendat, et maculas nigricantes oculis oppoſitas queratur ; ſi arteriæ frequentiſſimæ, itemque abnormes ſint ; ſi denique corporis extrema ſubitò frigeſcant, fruſtra eſt quod medicus ad lethalem mali curſum ſiſtendum fecerit.

Cautiſſimè autem de mali eventu judicium feratur oportet, mitiſſima enim typhi forma interdum in graviſſimam, præter omnium opinionem, mutatur ; quod autem cum indiciis periculoſiſſimis inſtat malum, nonnunquam felicem exitum habere notum eſt.

DIAGNOSIS.

Synochum et typhum non ſpecie, ſed ſignorum varietate inter ſe diſtare, hanc autem diverſitatem ferè ex diverſo corporum habitu pendere, inter omnes ferè hodiernos medicos jam convenit.

Cognitione

Cognitione autem digniſſima ſunt, ſub primum morbi acceſſum, ægrotantis mores, vitæ genus, corporis habitus et morbi cauſa.

His nimirum perſpectis, de ſpecie peculiari fit plerumque judicium. Typhus a febre intermittente, hoc ipſo, quòd illa nec intermittatur, nec ex miaſmate paludum oriatur, facilè dignoſcitur.

Debilitas, quâ typhus innoteſcit, arteriarum ſcilicet, et cerebri, vireſque mirum in modum diminutæ; eandem à ſynochâ ſatis facilè ſecernunt.

Ille autem *, de quo antea dixi, ſcriptor clariſſimus, manuum tremorem ſignum typhi proprium eſſe notat.

Prætereo multa, quæ quanquam typho ſignorum ordine ſimilia, ab illuſtri Culleno notis tamen

* Pringle.

tamen certiſſimis tam accuratè definiuntur, ut rei noſologicæ peritis nullum ferè negotium faceſſere poſſint.

CAUSÆ REMOTÆ

Nimirùm eæ ſunt quas prædiſponentes, dicimus, et occaſionales ſeu excitantes: per illas intelliguntur omnia, quæ corpus typho opportunum reddunt; hae ſignificant id quod homini jam accommodato ad malum excitat morbum.

Cauſæ prædiſponentes ſunt quotquot corpus debilitant, qualia ſunt, cæli intemperantia, calor ardens, vel frigus vehemens, ingluvies, ebrietas frequens, venus nimia, ignavia, diæta nimis parca et tenuis, exinanitiones magnæ, ſive ſanguinis ſive aliorum corporis humorum, qualis eſt nimia alvi purgatio, vehementiores animi affectus, nimirùm, metus, ira, anxietas et zelotypia, quam Poëta optimè deſcripſit:

"But

"But fruitleſs, hopeleſs, diſappointed, rack'd
"With jealouſy, fatigu'd with hope and fear,
"Too ſerious, or too languiſhingly fond,
"Unnerves the body, and unmans the ſoul *."

His cauſis accenſeri debent vigiliæ, magna animi ſeu corporis defatigatio, tempeſtates calidæ, quæ omnia hominem morbo accommodant.

Non deſunt autem, qui debili ſcilicet corporis habitu, in typhum, nullâ prædiſponente causâ, inciderunt.

Typhus hydrope vel phthiſi laborantes rarò aut nunquam adoritur.

Homines etiam habitu corporis ſcorbutico (ſic enim ſcriptum video†) typho opportuni rarò exiſtunt.

Proinde

* Armſtrong on Health, book 4. line 365.

† Lind.

Proinde malum in pauperes ob diætam tenuem, omniumque vitæ ſolatiorum inopiam tantâ vi incumbere videtur et ingraveſcere.

Cauſa excitans ſola, ut inter omnes medicos jam convenit, mephitis quædam ex hominum corporibus, naſci videtur.

Hic halitus in locis clauſis à vento, ob flatûs ſalubrioris defectum, venenatus fit; locis autem excelſis aut apertis cum aëre commiſcetur et diluitur, et fit innocuus.

Multi quidem auctores celeberrimi typhum non niſi contagio humano excitari afferunt.

Medicus autem præclarus *, febrem flavam malignam, quæ non ita pridem inter Americanos Philadelphiæ graſſata eſt, et typhi φαινομενων magnâ ex parte ſimilem, coffeæ putreſcentis

* Ruſh on the bilious yellow fever.

putreſcentis exhalatione excitatam fuiſſe, contendit.

Complura quidem typhi exempla literis mandantur, de quibus dubitari nullo modo poteſt, quin halitus iſte peſtiferus, aëre, contactu, iiſque, quos dicunt medici fomites, deferatur atque vulgetur.

Virgilius lethalem cæli intemperiem quæ magnam, pecudum atque piſcium ſtragem, ededit, ſic memorat:

" Hic quondam morbo cæli miſeranda coorta eſt
" Tempeſtas, totoque autumni incanduit æſtu,
" Et genus omne neci pecudum dedit, omne ferarum,
" Corripuitque lacus, infecit pabula tabo *."

Quantum mali è malo laborantis contactu oriatur, exemplis abundè patet.

Quoad

* Virgil. Georgic. lib. 3. l. 478.

Quoad peſtilentem corporis humani exhalationem, quæ typhum certiſſimè concitat (quæ ex majore tetri copiâ in minus ſpatium condenſatâ pendere videtur) noſocomia et carceres noſtri, propter ægrorum coarctationem et ſordes, plura exempla ſuppeditant.

Eſt, qui malum, de quo agitur, ex corporis humani quovis morbo affecti exhalatione, oriri poſſe exiſtimat.

Contagium domûs muris et ſupellectili adeo ſeſe inſinuat, ut nullâ curâ purgari poſſint, malumque iterum, iis qui proclivitatem habent, propriâ formâ renaſcatur.

Quo tempore, vires ſuas plenè contagio proferat, omninò conſtituere non poſſum; modo citiùs, modò tardiùs ſolet ſe exhibere; citiùs nimirum in conclavibus, ubi juſtò plures congregantur, ob mutatam aliquâ de causâ contagionem; hoc autem, rariùs licet, interdum

evenire plurimi ſcriptores docent. Quamvis contagio cauſa excitans typhi ſola ſit, morbum tamen, non niſi ad eum jampridem proclivibus, concitare poſſe videtur; complures, enim, in locis, ubi morbi peſtiferi graſſantur, non ægrotant.

Ille animi motus, cui nomen eſt timor, ad excitandum typhum plurimùm poteſt.

CAUSA PROXIMA.

Hoc nomine cauſam ſignifico illam, unde cunctæ notæ typho propriæ naſcuntur. Omnia autem ab optimis viris de causâ proximâ ſcripta, quippe incerta nulliſque fundamentis conſtituta, et ſi quid ejuſdem generis inter recentiores fuerit, jam pridem vetuſtate oppreſſa ſunt.

Hoffmannus generis nervoſi ſpaſmum proximam febris cauſam eſſe poſuit; hanc autem ſentiam

tentiam auctam emendatamque celeberrimus Cullenus amplexus est ; cùmque φαινομενων rationem omnium aliarum, me judice, optimam reddat. Causas febrium remotas, vi quâdam sedativâ ad systema nervosum admotâ, cerebri vires imminuente, originem deducere, Cullenus docuit, et hoc modo vasorum extremorum spasmus inducitur. Talis autem est humani corporis fabrica, ut debilitas hujusmodi vasa sanguifera stimulat, et hinc, stadio frigoris interposito, spasmoque inducto, actio cordis et arteriarum augetur, et perstat, donec vim cerebri in statum pristinum reduxit, et spasmum devicit, in superficiem corporis eo modo sudorem adducens.

Peculiaris quædam esse videtur corporis, certoque nomini vix describenda, conditio, quæ, cum debilitate ad phænomena febris cienda, conspirat ; nam hydrope et phthisi laborantes rarò in febrim incidunt.

RATIO

RATIO SYMPTOMATUM.

Debilitas ingens, quâ typhus insignitur, ex vi cerebri minutâ pendere videtur. Sitis partim è consensu summo et conjunctione, quæ ori cum ventriculo est, et partim salivæ defectu, oriri videtur.

Urinæ et alvi dejectiones invitæ ex debilitate, et aliquando sphincterum forsan paralysi proveniunt.

Spiritûs fætorem è quodam sanguinis vitio, et petechias ex nimio corporis calore, pendere judicamus.

Delirium in hoc morbo ex vi cerebri ultra sanitatis normam minutâ plerumque exoritur, et curationem longe aliam, quàm quæ in diathesi phlogisticâ postulat.

CURATIO.

CURATIO.

Jam ad illam rei partem, quæ maximi momenti eſt, ad priſtinam, nimirùm, ſanitatem hoc malo laborantibus reſtituendam devenimus, quo animo Cullenus noſter tria ſequentia generalia medendi conſilia inſtituit.

1. Renixûs violentiam reprimere.

2. Debilitatis cauſas tollere, et effectibus ejus occurrere, et

3. Humorum proclivitatem in putredinem corrigere.

Primum ſuadet, ut vitentur omnia, quæ corpus et animum ultra modum ſtimulant; qualia ſunt calor nimius, lux, ſtrepitus, loquela, cibus nutriens et nimis ſtimulans, ex carnibus

præſertim

præſertim conſtans, potus fortior, (cujus generis cereviſia eſt,) exercitatio corporis et animi, ſitis et alvi durities: hæc omnia corpus ultra modum irritant et calefaciunt, neque ut de eorum naturâ ulterius agamus neceſſe eſt.

Juſta harum rerum curatio regimen antiphlogiſticum apud medicos habetur. Quin et alia renixûs violentiam reprimere remedia poſſunt. Cujuſmodi ſunt auxilia quædam interna, quæ humorum curſum ad corporis extrema urgent, atque adeo ſpaſmum vaſorum extremorum ſolvere, et vigorem eorum reficere poſſunt. Quæ huic uſui inſerviunt, ad quatuor capita referuntur, diluentia nimirum, ſales neutrales, ſudorifica et vomitoria, de quibus ſingulatim.

Omnium diluentium, quibus ſanguinis maſſa temperatur, aquam puram, quippe quæ pars maxima eſt eorum ex quibus hujuſmodi remedia componuntur, huic conſilio maximè idoneam eſſe conſtat.

Aquæ

Aquæ uſus olim multum invaluit apud medicos hiſpanos et italicos, qui eum diætam aqueam appellârunt; in eo per plures dies omnibus aliis remediis interdictis, religiosè perſtabant: ad libras ſex vel octo indies, plerumque frigidam, interdum verò tepidam dare ſolebant.

Hic medendi uſus, exemplis, ubi diatheſis phlogiſtica invenitur, accommodatior eſt, quàm ubi magna debilitas urget; hæc enim, res quaſdam mediocriter nutrientes, cum aquâ commiſtas, poſtulat, qualia ſunt hordei decoctum, aqua avenacea, ſerum lactis, atque alia hujuſmodi.

Sales neutrales, quales ſunt citris potaſſæ, ſulphas potaſſæ, &c. ſudorem lenem, et urinam, movent, ſitim reſtinguunt, nauſeam levant, alvum leniter laxant, et nimium corporis calorem temperant. Omnes ferè ſales neutrales hominem ita afficiunt, optimi autem ſunt citris potaſſæ, qui hauſtus efferveſcens vulgò vocatur,

et

et acetis ammoniæ, vulgò ſpiritus Mindereri, ſeu aqua ammoniæ acetatæ.

Ubi nauſeam, ſeu vomitum reprimendi conſilio dantur, carbonas potaſſæ (qui vulgo ſal tartari ſeu abſinthii dicitur) rectè dilutus primò, deinde acidum quamprimum adminiſtrentur; acidum carbonicum, quod in putredine corrigendâ et vigore augendo inſigni vi pollet, in ventriculo liberabitur.

Hi ſales, humorum curſum ad corporis extrema urgendo, arteriarum extremarum ſpaſmum tollunt, iiſque robur addunt, ventriculumque ipſum, quòd conſenſus illi ſummus cum vaſis extremis ſit, magnoperè confirmant.

Quæ ſudorem movent, vulgo ſudorifica, quidam magni nominis medici in dubiis remediis habent.

Ubi

Ubi ad illa decurritur, ſudatio præcipuè inducitur diluentibus et citridis potaſſæ hauſtu ſæpius dato, ne corporis calor augeatur, intervallis idoneis, ſecundâ putà quâque horâ adminiſtrato, ſudorem enim remediis calefacientibus elicitum haud parùm nocuiſſe conſtat.

Eſt autem medicus bonus in primis qui ſudationem plurimùm commendat *.

Quoties debilitas inſignis fuerit, fugienda ſunt, me judice, quotquot ſudorem inducunt. Cùm autem parùm proſint, niſi diu in eorum uſu perſeveretur, ſi dari placeat, debilitas ne ſuperveniat, multâ ſudatione profectâ caveatur oportet.

Vomitoria ſpaſmum vaſorum extremorum tollendo diù meritòque commendantur. Auctor celeberrimus † plenâ vomitione ſub primum

* Fordyce.

† Lind.

contagii impetum naſcentem febrem amotam fuiſſe cognovit. Quæ autem ad febrem natam jam et confirmatam ſolvendam, vomitio frequens, non nimis laudatur, quòd ægri vires magnoperè frangat.

Vomitoria igitur doſibus nauſeoſis, eò quòd effectus magis durent, præcipuè commendantur.

Vomitoria autem optima ſunt ipecacuanha et antimonii quædam præparata, quæ tamen, quoniam diarrhœam aliaſque exinanitiones nimias faciant, vireſque adeò magnoperè convellant, non niſi cautè admodùm dari poſſunt, et veſperi paulò ante febris acceſſionem opportuniùs adminiſtrantur.

Quin et alia quoque remedia interna ad arteriarum extremarum ſpaſmum ſolvendum, antiſpaſmodica nimirùm, à medicis dicta, aptiſſima habentur, eſt autem eorum uſus admodum anceps.

Camphora

Camphora et moſchus in regionibus calidis, ubi humores in putredinem tendunt, aliquid profuiſſe perhibentur; in hâc autem regione inutiles ferè ſunt.

Opium quidèm convulſiones interdùm tollit, tremoremque et inſomniam, diarrhœam delirium et ſingultum mitigat, morbumque reddit plerumque mitiorem.

Alia quoque remedia, epiſpaſtica nimirùm, tepidarium et fotus, à viris celeberrimis haud ſcio an rectè laudantur.

Ad capitis, thoracis et ventriculi affectiones ubi ſunt coma et delirium, levandas, veſicatoria præcipuè commendantur: capitis autem tonſura et lavatio frigida omnia bona ex illius exulceratione ſperanda afferent.

Veſicatoria quidèm ventriculo, nauſeâ gravi, vel alio modo laboranti, interdum prodeſſe poſſunt

poſſunt, vim quoque vitæ ſuſtinere videntur.

Sinapiſmi autem, corporis extremitatibus admoti, efficaciores videntur, et eò meliores ſunt, quòd multò ſæpiùs iterari poſſunt.

Jam ad alteram partem devenimus, quibus nimirùm remediis debilitati obſtare, eamque amovere poſſimus.

Supereſt igitur, ut vim cordis et arteriarum remediis tonicis et ſtimulantibus pro virili augeamus. Hujuſmodi autem remedia duorum generum ſunt, frigus nimirùm, et medicamenta tonica.

Frigus corpori admotum, et præſertim frigidarium vel frigidam lavationem, magnâ in corpore firmando vi pollere medicis perſuaſum jamdiu eſt, eamque ſententiam experientia abundè confirmat.

Qui

Qui de genere humano optimè meritus eſt, vir egregius *, fructus frigidarios in carceribus, noſocomiis, et locis ſimilibus, optimos futuros eſſe indicat.

Profeſſor †, in prælectionibus eximiis, lavatione frigidâ delirium mitigari, eodemque remedio continuato, nonnunquam amoveri, confirmat.

Tonica ex frugibus derivata maximè utuntur, et cinchona officinalis omnium haud dubiè potentiſſima eſt; medicorum autem ſpem fefellit, quòd, nauſeam movere, et ventriculum gravare, ſoleat. Huic igitur, quanquam omninò experienda videtur, ſoli, fiducia adhibenda non eſt.

Stimulantia effectus eoſdem, quos medicamenta tonica, edunt; horum optimum videtur

* Howard's State of Priſons.

† Dr Gregory.

tur vinum ; quod ſi æger faſtidiverit, alii liquores fermentati, vini etiam ſpiritus, aquâ dilutus, ſaccharo et acido citrico, ad gratum acorem additis, adhibeantur neceſſe eſt.

Ubi delirium ex debilitate pendet, vino tolli debet ; quòd ſi è diatheſi phlogiſticâ, ſeu nimio vigore, oriatur, vinum eſt vitandum.

Idonea enim remedia ſunt, quæ vim cordis et arteriarum minuunt, exinanitiones, ſanguinis nimirùm detractio et purgatio alvi.

Hæc autem in illâ febris varietate, quæ ſynochus dicitur, non ſine magnâ prudentiâ adhiberi poſſunt.

Vina rubra, typho laborantibus aptiora ſunt; caveatur autem, ne ultra modum dentur; quæ enim optima remedia ſunt, fiunt abuſu peſſima.

Tertium

Tertium medendi consilium, humores nempe corrigere, ne in putredinem tendant, prævenire, tribus præcipuè rationibus absolvitur. Quarum

1. Est cubiculi perflatus et munditiarum cura.

2. Excretionum promotio.

3. Materiæ corporis putridæ correctio.

Munditiæ et perflatus maximi momenti sunt. Proinde æger ex aëre impuro quamprimùm amoveri debet; ubi verò hoc fieri nequit, in navibus, oppidis obsessis, et hujusmodi locis, ad suffitum decurratur, oportet.

Omnium suffiminum vapores nitrici à clarissimo viro * potentissimi habentur; quod si nitrum non parari possit, ex aceto vapores fiant.

Stragula

* Dr Carmichael Smyth.

Stragula autem lintea ſæpe mutentur, neceſſe eſt, cubiculumque ſimul aëre libero perflatur.

Excretiones, enematibus ex aquâ tepidâ vel anthemidis nobilis decocto factis, et præſertim libero diluentium uſu, promoveantur.

Materia corporis putrida diluentibus antiſepticis, acidis nimirûm et præſertim acido carbonico, et ſalibus etiam neutralibus, corrigatur.

Dieta nutriens ex farraceis præcipuè parata præcipiatur; cibus enim ex carnibus in fermentationem putridam proclivior.

Sago, vinum, et jus cornu cervi gelatum, rectè laudantur; humorum autem proclivitati in putredinem maximè occurrunt. Remedia roborantia, quorum optima, cortex peruvianus, cortex cinchonæ officinalis, et frigus, præcipuè ſunt.

Cauſæ

Cauſæ remotæ ſummâ curâ evitentur, exercitatio ſit corporis modica, ſub Jove locis ſiccis et apertis, frigidarium ſubinde adhibeantur; ægerque aliquandiu poſt febris deceſſum in corticis cinchonæ officinalis uſu perſtet.

Ante vero quàm orationis hujus, qualiſcunque demum fuerit, finem faciam, de morbi reditu occurrendo, pauca ſubjiciam.

Quæ autem medico imprimis neceſſaria ſunt, convaleſcentem firmare, quid vitandum, quid faciendum monere his nimirùm et aliis quòd in morbum rurſus incidiſſe longè periculoſiſſimum ſit, danda opera ſtudiosè eſt.

Valetudo autem ſuſtentatur (ut eſt apud Ciceronem) notitiâ corporis ægri, et obſervatione earum rerum, quæ aut prodeſſe ſolent, aut obeſſe, et continentia in victu omni, et prætermittendis voluptatibus. Quæ enim eleganter (ut ſolet) et breviter ſcripſit, vir eminen-

tiſſimus, omnino graviſſima ſunt, et ad rem noſtram accommodatiſſima; fruſtra autem eſt quòd medicus elaboraverit, niſi ſit in convaleſcente cura.

Proinde vitanda ſunt loca clauſa et anguſta, aëre aut ſordibus vitioſa: ignavia porrò ac labor nimius, cæli humor et contagium, quæ omnia corpus ægrum defatigatumque linquere, morbum autem inducere ſolent.

FINIS.

EX TYPOGRAPHEO ACADEMICO.

CORRIGENDA.

Pag. 15. lin. 15, *Pro* et typhi φαινομενων magna ex parte similem, *lege* et quæ typhi φαινομενων magna ex parte similis erat.

16. 9. *Pro* ededit, *lege* edidit.

18. 3. *Pro* concitare, *lege* inducere.

19. 17. *Pro* nomini, *lege* nomine.

15. 10. *Pro* inducunt, *lege* inducant.